

ਇਹ ਜੰਗ ਆਸੀਂ ਹੀ ਲੜਨੀ ਹੈ

ਐਜ਼ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਫਰੈਟ 'ਤੇ ਬਹੁਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੁੜਦਾ ਹੋਇਆ ਹਮਲਾ ਸਾਡੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। 25-26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਚ (ਪਲਸ ਮੰਚ) ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜਾ 9 ਘੰਟੇ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬੁਲ੍ਹੁ ਕੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਚੀ ਹੋਈ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਫਰੈਟ ਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਹਾਕਮ ਜਮਾਤ

ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਹਮਲਾ ਵਿਛਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗ ਲਣਨੀ ਹੀ ਲੜਨੀ ਹੈ। ਅਵੇਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭਾਰਤ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੰਡੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਸੋ ਕਰੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹਦੀ ਸਸਤੀ ਮਿਹਨਤ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਦੋਲਤ ਲੁੱਟ-ਖੱਸੁੱਟ ਲਈ ਇਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲੁੱਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਵਿਚ ਕਲਚਰਲ ਫਰੈਟ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਬਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਈਵਾਲ ਦੇਸੀ ਲੋਟ੍ਟਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਣੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਝੁੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਰੋਸ ਉਠਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰੋਸ ਵਿਚ ਹਰਾਵਲ ਦਸਤਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਹਰਾਵਲ ਦਸਤੇ ਦੀ ਜੇਕਰ ਲੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁੰਡਿਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸੱਸ਼ਟ ਦਾ ਸਾਰਾ ਅਮਲ ਆਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਲੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁੰਡਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਅਮਲ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲੋਟ੍ਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਐਜ਼ ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਲੋਕ ਗਾਇਕੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਦੀ ਗਾਇਨ ਸੈਲੀ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਸੈਲੀ ਸੀ। ਤੁੰਥੀ 'ਤੇ ਗੀਤ ਬੋਲੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਆਪ, ਉਹਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ, ਅਮਰਜੀਤ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਾਇਕ ਆਪਣੀ ਲੰਮੀ ਹੋਕ ਨਾਲ ਜਾਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਵਰਗੇ ਗੀਤਕਾਰ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਸਾਜ਼ ਦੇ ਵੀ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਇਹ ਗਾਇਕ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਮਨਵਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੇ 1980 ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਐਸੀ ਸੈਲੀ ਨੂੰ ਹੋਏ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਦੋਂ ਹੋਕ ਦੇ ਨਾਲ ਚਾਰ ਬੁੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਚ ਦਾ ਦਿਸ਼ ਗੀਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਉਂਤ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾਚ ਕਰਦੀਆਂ ਬੁੜੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਗਵਾ ਸਲਵਾਰ, ਕਮੀਜ਼, ਚੁੰਨੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। 1983-84 ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਗਵਾ ਪੈਟ ਅਤੇ ਸ਼ਰਟ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਚੁੰਨੀ ਗਾਇਕ ਹੋ ਗਈ।

ਸੁਣਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਚਣ ਵੀ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਮਖ਼ਰ ਦਿੱਤਿਆ ਅਕਸਰ ਇਹ ਸੁਭੰਦੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਫਲਾਨੇ ਗਾਇਕ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਚਣ ਲਗ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਨੌਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਚਣ ਉੱਤੇ ਕੋ ਲੋਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਹੈ। ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਚਿਹਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

1989-90 ਵਿਚ ਗੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਚਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਪਹਿਗਵਾ ਵਿਚ ਨਿੱਕਗਾਂ ਅਤੇ ਚੌਲੀਆਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਗੇਜ਼ ਵਿਚ ਬਦਲਦੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਿਰਵਸਤਰਤਾ ਪੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਸ਼ ਬਣ ਕੇ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ

ਗਹੀਂ ਘਰ-ਘਰ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਪੱਥੰਮੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਇਹ ਸਗੋਂ ਖੱਪਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਹੈ। ਕੈਮਰੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਟੱਡੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੱਡੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰੱਸ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਮ ਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਲਈ ਹਿ ਸਮਝਣਾ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਲੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁੰਡਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਅਮਲ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਪੁਰੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਅਸਰ ਵਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ। ਵਿਦਿਆ ਪੇਤੁਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਉੱਤੇ ਜੋ ਸ਼ਿੰਦਰ ਦੇ ਹਮਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ-ਹੁਣੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਫਰੈਟ 'ਤੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਲੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬੁੰਡਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਵੇਖਣੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੋਸਟਲਾਂ ਵਿਚ ਸੋ ਵਿਚੋਂ ਸਤਾਹਠ ਵਿਦਿਆਰਥੀ (ਕੁੜੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੱਡੇ) ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬਾਹਵਾਂ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਹੇ ਰੋਹ ਨਾਲ ਉੱਚੀਆਂ ਹੋ ਕੇ ਇਨਕਲਾਬ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।

25-26 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਬੜੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੁਟੈਤੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਖਲ-ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਨੈ ਪੰਥੇ ਜੋ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਚੰਲਿਆ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਜ਼ਬਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬਹਾਬਗੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ, ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਲੜਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਤੀਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੰਗ ਲੜਨੀ ਹੀ ਲੜਨੀ ਹੈ। ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੁਹਾਜ਼ ਤੇ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ।